

Десса Ю. В.

ОЦІНКА ВЕСТИБУЛЯРНОЇ ФУНКЦІЇ У ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ ЗА ДОПОМОГОЮ НАВАНТАЖУВАЛЬНИХ ПРОБ

Національний медичний університет імені О.О.Богомольця

Резюме В статті наведені результати дослідження вестибулярної функції у хворих на цукровий діабет за допомогою методів навантажувальних проб - бітермальної калоричної та обертальної. За даними калоричної і обертальної проб у обстежених хворих частіше всього відмічалась гіпорексія експериментального ністагму. У 115 (19,5%) що реакції мали односпрямований характер, тобто не було визначено дисоціації вестибулосоматичних, вестибуловегетативних і вестибулосенсорних реакцій, що вказує на периферичний генез всіх порушень. В той же час 219 (37,1%) хворих демонстрували дисоціацію вестибулярних реакцій, що притаманно для центрального вестибулярного синдрому.

Ключові слова: цукровий діабет, вестибулярні розлади, навантажувальні проби.

Питання ураження сенсорних систем у хворих на цукровий діабет є важливими у цієї групи пацієнтів. Особливо актуальною є ця проблема з огляду на такі данні епідеміологічної поширеності діабету як в світі, так і в Україні зокрема. Так за даними ВООЗ в Європі близько 4% населення хворіє на ЦД. Частота ЦД становить 1–2% серед осіб віком до 50 років і понад 10% – в осіб віком понад 65 років. Число хворих на ЦД подвоюється через кожні 12–15 років, тобто мова йде про епідемію ЦД серед дорослого населення земної кулі. За визначенням ВООЗ, захворюваність на ЦД носить характер наростаючої пандемії та має такі масштаби, що світове співтовариство прийняло ряд нормативних актів (Сент-Вінсентська декларація 1989 року, Веймарська ініціатива 1997 року, резолюція 61 Генеральної Асамблеї ООН 2006 року), спрямованих на боротьбу з цим виключно важким за своєю природою захворюванням.

Розлади внутрішнього вуха, яке містить слуховий та вестибулярний аналізатори, а отже зумовлює такі функції як слух, мовлення, орієнтація в просторі, забезпечення спілкування, здійснення динамічної активності, призводять до суттєвих обмежень у виконанні професійних обов'язків.

Хворі на вестибулярну дисфункцію потребують лікувальних та реабілітаційних заходів з метою відновлення їх працездатності.

Відповідно до вищезгаданого необхідно за порукою успішності реабілітаційних заходів у хворих на цукровий діабет з вестибулярною дисфункцією є всебічна оцінка як фізіологічних, так і психологічних показників означеної групи хворих для чого доцільним з нашої точки зору є

вирішення питань визначення потреби у лікувально-профілактичних та реабілітаційних заходах, щодо відновлення або покращення кохлеовестибулярної функції у хворих на цукровий діабет I і II типів, а також визначення можливості, ролі та необхідного обсягу діагностичних заходів для визначення вестибулярної дисфункції у загальній системі лікувально-реабілітаційних заходів у хворих на цукровий діабет I і II типів.

Мета дослідження

Оцінити вестибулярну функцію хворих на цукровий діабет за допомогою навантажувальних (бітермальної калоричної та обертальної) проб.

Матеріали і методи

Найбільш інформативними та значущими у комплексному вестибулометричному обстеженні є навантажувальні проби, зокрема комбінація бітермальної калоричної та обертальної проби є "золотим стандартом" для обстеження хворих, для більш тонкої діагностики стану вестибулярної функції що підтвердили отримані нами 78,8% результатів визначення ВД і узгоджується з даними інших авторів.

Результати дослідження та їх обговорення

Проведені дослідження вестибулярної функції у обстежуваних нами хворих дозволили отримати наступні результати щодо виявленні прихованих та наявних розладів вестибулярної функції. Результати проб наведені у наступній таблиці 1.

Проведений аналіз даних вестибулометрії у хворих на ЦД свідчить про наявність у хворих на ЦД різноманітних порушень вестибулярної функції.

Таблиця 1
Середні показники експериментального ністагму (бітермальна калорична проба) у хворих на ЦД

Показники експериментального ністагму	Хворі з гіпорефлексією за даними навантаж. проб	Хворі з гіперрефлексією за даними навантаж. проб
Тривалість латентного періоду, с	46±4,5	13±2,6
Тривалість ністагмної реакції, с	27±3,8	120±7,3
Амплітуда ністагму, °	2±1,5	15±3,1
Швидкість повільної фази ністагму, °/с	12,4±2,3	28,6±3,4
Коефіцієнт асиметрії, %	25±7,8	28 ±6,5

Таблиця 2
Середні показники експериментального ністагму (обертальна проба) у хворих на ЦД

Показники експериментального ністагму	Хворі з гіпорефлексією за даними навантаж. проб	Хворі з гіперрефлексією за даними навантаж. проб
Тривалість ністагмної реакції, с	27±3,8	120±7,3
Середня амплітуда ністагму, °	2±1,5	15±3,1
Швидкість повільної фази ністагму, °/с	12,4±2,3	28,6±3,4

Таблиця 3
Розподіл хворих на ЦД залежно від характеру експериментального ністагму

Характер ністагмної реакції	Кількість хворих	
	абс. кількість	%
норморефлексія	125	21,2
гіпорефлексія	305	51,5
гіперрефлексія	113	19,1
арефлексія	48	8,2

Характеризуючи експериментальний ністагм, слід зауважити, що у хворих з гіпорефлексією, він у більшості характеризувався зменшеною тривалістю вестибуло-сенсорних та зменшенням проявів вестибуло-вегетативних рефлексів, зі значними статико-кінетичними розладами, що характеризує центральний вестибулярний синдром з під'ядерним ураженням спинномозкових структур. Проте серед цих хворих була визначена підгрупа пацієнтів, з помірними стато-кінетичними розладами, у яких було визначено периферичний кохлео-вестибулярний синдром.

У хворих з гіперрефлексією вестибулярних реакцій спостерігалось двобічне, майже симетричне скорочення латентного періоду експериментального ністагму при калоричній стимуляції, збільшення його тривалості, частоти, середньої кутової швидкості ПФН при обох стимуляціях, при подовженій вестибуло-сенсорній реакції та вестибуло-вегетативних рефлексах I–III ст. за К.Л. Хилловим 1969, що характерно для ураження всіх центральних структур вестибулярного аналізатора: стовбуромозкових, проміжно-підкоркових та коркових).

Серед наших хворих була виділена група з виявленою дисоціацією вестибулярних реакцій, коли при гіперрефлексії калоричного ністагму реєструвалась гіпорефлексія постобертального ністагму, що характерно для ураження проміжно-підкоркового структур.

Таким чином підсумовуючі результати щодо розподілу хворих залежно від характеру експериментального ністагму наведені в таблиці 3.

Як видно з даних таблиці, у 305 (51,5%) пацієнтів з ЦД було виявлено гіпорефлексію експериментального ністагму, гіперрефлексію – у 113 (19,1%) пацієнтів, з арефлексією тільки у 48 (8,2%) пацієнтів.

Висновки

За даними калоричної і обертальної проб у обстежених хворих частіше всього відмічалась гіпорефлексія експериментального ністагму. Слід відмітити, у 115 (19,5%) що реакції мали односпрямований характер, тобто не було визначено дисоціації вестибулосоматичних, вестибуловегетативних і вестибулосенсорних реакцій, що вказує на периферичний генез всіх порушень. В той же час 219 (37,1%) хворих демонстрували дисоціацію вестибулярних реакцій, що притаманно для центрального вестибулярного синдрому.

ОЦЕНКА ВЕСТИБУЛЯРНОЙ ФУНКЦИИ У БОЛЬНЫХ САХАРНЫМ ДИАБЕТОМ С ПОМОЩЬЮ НАГРУЗОЧНЫХ ПРОБ

Деева Ю.В.

Национальный медицинский университет имени А.А.Богомольца

Резюме В статье приведены результаты исследования вестибулярной функции у больных сахарным диабетом с помощью методов нагрузочных проб - битермальной калорической и вращательной. По данным калорической и вращательной проб у обследованных больных чаще всего отмечалась гипорефлексия экспериментального нистагма. В 115 (19,5%) что реакции имели однонаправленный характер, то есть не было определено диссоциации вестибулосоматических, вестибуловегетативных и вестибулосенсорных реакций, что указывает на периферический генез всех нарушений. В то же время 219 (37,1%) больных демонстрировали диссоциацию вестибулярных реакций, что характерно для центрального вестибулярного синдрома.

Ключевые слова: сахарный диабет, вестибулярные расстройства, битермальная калорическая и вращательная проба.

EVALUATION VESTIBULAR FUNCTION IN PATIENTS WITH DIABETES WITH LOADING TESTS

Deeva Y.

O.O. Bohomolets National Medical University

Abstract. The paper presents results of the study vestibular function in patients with diabetes using methods loading tests - bitermal caloric and rotational. According to the caloric and rotational tests in the examined patients it was more often observed hyporeflexic experimental nystagmus. In 115 (19.5%) that reaction had unidirectional character, that has not been determined dissociation vestibulosomatic, vestibulovegetative and vestibulosensoric reactions, indicating a peripheral genesis of all violations. At the same time 219 (37.1%) patients showed dissociation of vestibular reactions of central vestibular syndrome.

Key words: diabetes mellitus, vesibular disorders, bitermal caloric and rotational tests.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Базаров В.Г. Исследование вестибулярной функции в условиях поликлиники и стационара: Метод, рекомендации / В.Г. Базаров, А.И. Розкладка // - К., 1978. - 29с.
2. Базаров В.Г. Мороз Б.С. Юстин А.И.. Коблянский В.В. Установка для объективной регистрации устойчивости статического равновесия при вестибулярных исследованиях Н Журн. вушних, носових і горлових хвороб. - 1973. - № 6. - С.82-84
3. Иоффе М.Е., Устиноват К.И., Черникова Л.А. Навчання довольному контролю пози в умовах біоуправління по стабілограмі. Матеріали ХХХ Всеросійської наради з проблем вищої нервової діяльності. С.П.2000. С. 338-341.
4. Лучіхін Л.А. Стани функцій рівноваги у людей різного віку за даними стабілографії / Л.А. Лучіхін, А.Ф. Патрін // Журн. Вісник оториноларингології. - 1983. - №5. - С. 29-34.
5. Митин Ю.В. Сахарный диабет и патология ЛОР- органов / Ю.В. Митин, А.В. Щербак // Журнал ушных, носовых и горловых болезней. - 1988. - № 6.-С. 65-69.
6. Мітін Ю.В. Стан вестибулярної функції у хворих на цукровий діабет / Ю.В. Мітін, Ю.В. Деева, О.В. Діхтярук // X з'їзд оториноларингологів України 22-25 травня 2005 р. м. Судак. - Київ. - 2005. - С. 336-337.
7. Назармухамедова Н.Ф. Патология ЛОР органов у больных сахарным диабетом / Н.Ф. Назармухамедова // Мед. Журн. Узбекистана. - 1988. - № 12. - С.43-44.
8. Слива С.С. Уровень развития и возможности отечественной стабิโลграфії / С.С. Слива // Известия ТРТУ. - 2002. - №5. - 73с.
9. Alekseeva NS. Vertigo and peripheral ischemic cochleovestibular syndrome caused by circulatory insufficiency in the vertebrobasilar system / NS Alekseeva, IM Kirichenko // Vestn Otorinolaringol. - 2006. - P. 15-9.
10. Das T. Studies on central nervous system function in diabetes mellitus / T. Das, S. Kundu, A.K. Mazumdar, SC. Mukhopadhyay // J. Indian Med Assoc. - 2001.- P. 86-89.